

ЕФЕКТИВНІСТЬ ПОЄДНАННЯ М'ЯСНИХ ПОРІД ПРИ СХРЕЩУВАННІ З ЧОРНО-РЯБОЮ ХУДОБОЮ НА ПОЛІССІ

Викладено результати досліджень ефективності поєднань м'ясних порід при схрещуванні з чорно-рябою худобою на Поліссі.

Жива маса, середньодобові прирости, проміри, забійна маса, забійний вихід

На сучасному етапі розвитку України створюється нова галузь тваринництва — м'ясне скотарство. Створення самостійної галузі спеціалізованого скотарства зумовлено необхідністю збільшення виробництва яловичини і підвищення її якості. Особливо прискореними темпами здійснюється створення галузі м'ясного скотарства на Поліссі. Це зумовлено природно-економічними, соціальними, ресурсо-енергетичними та екологічними чинниками.

Одним із головних чинників підвищення ефективності виробництва яловичини у м'ясному скотарстві є порода. Проте в господарствах України частка тварин спеціалізованих порід і типів незначна. Тому створення галузі м'ясного скотарства відбувається шляхом схрещування корів із бугаями спеціалізованих м'ясних порід. При проведенні цієї роботи важливе значення має виявлення найбільш ефективних поєднань молочних і м'ясних порід.

Метою наших досліджень було виявити найкращі поєднання при схрещуванні корів української чорно-рябої молочної породи із бугаями м'ясних спеціалізованих порід.

Матеріали і методика досліджень. У колективному сільськогосподарському підприємстві "Полісся" Овруцького району Житомирської області проведено науково-виробничий дослід. На коровах чорно-рябої породи використовували бугаїв-плідників сентальської, української, волинської та поліської м'ясних порід. Було сформовано п'ять дослідних груп тварин по 20 голів кожна: українська чорно-ряба (контрольна); українська чорно-ряба ×

* Науковий керівник — доктор сільськогосподарських наук, професор Й.З. Сірацький.

поліська м'ясна порода; українська чорно-ряба × симентальська м'ясна порода; українська чорно-ряба × українська м'ясна порода; українська чорно-ряба × волинська м'ясна порода.

Для досліду відбирали молодняк при народженні. Тварини перебували групами в однакових умовах годівлі та утримання. Забивали тварин у 12,5-місячному віці.

Результати досліджень. Одержані помісі вже у першому поколінні переважають за живою масою тварин вихідної материнської породи — української чорно-рябої. Ця перевага спостерігається в усі вікові періоди: у новонароджених — 2,7–12,1 кг, у 3 міс. — 10,8–21,4, у 6 — 35,3–51,7, у 9 — 35,6–60,5, у 12 — 28,8–58,2, у 15 міс. — 44,6–75,0 кг. Слід відзначити, що, не зважаючи на більшу живу масу помісних телят при народженні, у чорно-рябих самок під час отелень ускладнень не спостерігалось.

Помісні тварини характеризуються вищою інтенсивністю росту (табл. 1).

1. Середньодобові прирости піддослідних тварин, г

Порода, породне поєднання		Вікові періоди, міс.					
		0–3	3–6	6–9	9–12	12–15	0–15
Українська чорно-ряба	M±m	560 ± 6,5	646 ± 7,5	655 ± 30,1	537 ± 31,0	507 ± 14,0	555 ± 7,02
	σ	29,1	33,6	120,7	124,0	50,5	25,3
	Cv	5,1	5,2	21,7	23,0	9,9	4,56
Чорно-ряба × поліська м'ясна	M±m	665 ± 7,8	990 ± 7,9	668 ± 27,2	463 ± 24,1	671 ± 17,7	684 ± 8,7
	σ	35,0	35,7	109,0	96,4	61,5	30,3
	Cv	5,2	3,6	16,3	20,8	9,1	4,4
Чорно-ряба × симентальська м'ясна	M±m	663 ± 10,0	983 ± 11,7	650 ± 36,8	515 ± 25,9	694 ± 12,4	693 ± 10,9
	σ	44,9	52,5	147,3	103,6	44,7	39,3
	Cv	6,7	5,3	22,6	20,1	6,4	5,6
Чорно-ряба × українська м'ясна	M±m	672 ± 7,8	950 ± 10,4	553 ± 20,2	491 ± 23,6	582 ± 14,6	643 ± 3,3
	σ	35,0	46,8	81,0	94,6	52,9	13,2
	Cv	5,1	4,9	14,6	19,2	9,0	2,06
Чорно-ряба × волинська м'ясна	M±m	647 ± 7,29	920 ± 4,4	558 ± 22,9	455 ± 20,0	731 ± 16,1	655 ± 4,3
	σ	32,6	20,1	91,7	80,2	58,3	15,6
	Cv	5,0	2,1	16,4	17,6	7,9	2,3

Якщо середньодобові прирости від народження до 15-місячного віку в чорно-рябих тварин становлять 555±7,02 г, то у помісей — 643±3,3 — 693±10,9 г.

Враховуючи, що у м'ясному скотарстві зовнішні форми тварин безпосередньо пов'язані з їхніми продуктивними якостями, показники екстер'єру набувають особливого значення.

Наведені у табл. 2 основні проміри статей тіла піддослідних тварин у 15-місячному віці свідчать про переваги помісей у таких показниках, як ширина, глибина, обхват грудної клітки, напівобхват заду, які характеризують м'ясні якості тварин.

2. Проміри статей тіла тварин у 15 міс., см

Порода, породне поєднання	Висота в холці	Коса довжина тулуба	Грудна клітка			Напівобхват заду	
			обхват	ширина	глибина		
Українська чорно-ряба	M±m σ	117,9 ± 0,39 1,47	123,2 ± 1,58 4,76	157,8 ± 0,87 2,62	38,3 ± 0,57 1,73	58,4 ± 0,47 1,42	92,3 ± 0,70 2,12
Чорно-ряба × польська м'ясна	M±m σ	119,5 ± 0,57 1,51	127,0 ± 0,37 1,0	163,0 ± 1,13 3	42,8 ± 12,88 1,46	61,8 ± 4,88 0,90	100,8 ± 1,21 3,24
Чорно-ряба × симентальська м'ясна	M±m σ	120,1 ± 1,01 2,48	129,8 ± 0,87 2,13	167,6 ± 2,73 6,68	42,3 ± 0,80 1,96	63,6 ± 0,71 1,75	106,5 ± 0,84 2,07
Чорно-ряба × українська м'ясна	M±m σ	118,2 ± 0,56 1,49	122,7 ± 1,0 2,81	163,0 ± 1,38 3,65	41,0 ± 0,57 1,52	60,0 ± 0,53 1,41	98,7 ± 0,67 1,79
Чорно-ряба × волинська м'ясна	M±m σ	117,4 ± 0,24 0,72	121,2 ± 0,64 1,92	164,8 ± 1,04 3,14	42,1 ± 0,78 2,36	63,2 ± 0,82 2,48	102,2 ± 0,36 1,09
	Cv	0,6	1,5	1,9	5,6	3,9	1,0

Для вивчення м'ясних якостей проведено контрольний забій піддослідних бугайців (табл. 3).

3. Забійні якості бугайців різних генотипів у 12,5-місячному віці

Показники	Порода, породне поєднання				
	Ч/Р	1/2ПМ × 1/2Ч/Р	1/2СМ × 1/2Ч/Р	1/2УМ × 1/2Ч/Р	1/2ВМ × 1/2Ч/Р
Передзабійна жива маса, кг	212±5,6	273±2,9	289±27,1	251±20,0	245±2,5
Маса туші, кг	107±1,2	149±3,2	157±15,1	139±9,3	135±0,2
Вихід туші, %	50,4±1,29	54,5±1,73	54,3±0,23	55,3±0,67	55,1±0,47
Забійна маса, кг	110±1,0	153±3,2	160±15,5	143±10,7	138±0,3
Забійний вихід, %	51,8±1,37	56,0±1,79	55,3±0,40	56,9±0,30	56,3±0,60

Аналіз даних табл. 3 показує, що за забійним виходом помісні тварини переважають ровесників чорно-рябої породи. Забійний вихід від помісей української м'ясної породи становить 56,9%, волинської м'ясної — 56,3, польської м'ясної — 56,0, симентальської м'ясної породи — 55,3 проти 51,8% у тварин української чорно-рябої породи.

Висновки. Використання плідників поліської, симентальської, української, волинської порід є ефективним для промислового схрещування з чорно-рябою породою. Одержані помісі першого покоління можуть слугувати доброю материнською основою для кросбредного розведення при створенні стад м'ясного напрямку продуктивності на Поліссі.

Інститут розведення і генетики тварин УААН

Эффективность сочетания мясных пород при скрещивании с чёрно-пёстрым скотом на Полесье. *В.П. Ткачук.* Институт разведения и генетики животных УААН.

Резюме. *Изложены результаты исследований эффективности сочетания мясных пород при скрещивании с черно-пёстрым скотом на Полесье.*

The efficiency of the combination of beef breeds at crossing with black-and-white cattle in Wooded district. *V.P. Tkachuk* Institute of animal breeding and genetics UAAS.

Summary. *The results of investigation of the efficiency of combination of beef breeds at crossing with black-and-white cattle in Woded district are proposed.*